

II

(Muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2021/1847,

annettu 14 päivänä lokakuuta 2021,

tietyille erääntymisajoille määritetyn CHF LIBOR -koron lakisääteisen korvaajan nimeämisestä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta 8 päivänä kesäkuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011⁽¹⁾ ja erityisesti sen 23 b artiklan 8 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Lontoossa noteerattava pankkien välisten lainojen viitekorko, joka on määritetty Sveitsin frangille (Swiss franc London Interbank Offered Rate, jäljempänä 'CHF LIBOR -korko'), on yksi IBA:n (ICE Benchmark Administration) hallinnoimasta viidestä LIBOR-viitekorosta. CHF LIBOR -korko kuvastaa korkoa, jolla johtavat kansainvälisesti toimivat suurpankit, joilla on pääsy vakuudettomille tukkurahoitusmarkkinoille, voivat rahoittaa toimintaansa tällaisilla markkinoilla Sveitsin frangeissa. IBA laskee koron pankkien paneelin IBA:lle toimittamien tietojen perusteella.
- (2) Yhdistyneen kuningaskunnan finanssivalvontaviranomainen (Financial Conduct Authority of the United Kingdom, jäljempänä 'Yhdistyneen kuningaskunnan FCA') on ilmoittanut, että tietyistä LIBOR-vertailuarvoista, mukaan lukien CHF LIBOR, luovutaan vuoden 2021 loppuun mennessä. Tämä luopuminen johtuu epäilyksistä sen suhteen, edustaako tietyille erääntymisajoille määritetty LIBOR-korko asianmukaisesti taustalla olevaa markkina- tai taloustilannetta, joka heijastaa vakuudettomia tukkurahoitusmarkkinoita. Epäilykset aiheutuvat siitä, että suurin osa LIBOR-paneeliin kuuluvista pankeista ei enää halua antaa panostaan LIBOR-koron määrittämiseen kyseisille erääntymisajoille, kuten IBA totesi 5 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan asiakirjassa ICE LIBOR Feedback Statement on Consultation on Potential Cessation.
- (3) Useat pankit unionissa ovat aiemmin käyttäneet CHF LIBOR -korkoa viitekorkona lukuisissa vähittäisasiakkaiden kiinnelainoissa, joista useimmat erääntyvät vuoden 2021 jälkeen. Komission järjestämään julkiseen kuulemiseen saatujen vastausten mukaan unionissa on tällä hetkellä 35 miljardin euron arvosta kiinnelainasopimuksia, joissa viitekorkona on CHF LIBOR. Suurin osa näistä sopimuksista on tehty Puolassa, ja loput Itävallassa, Sloveniassa, Alankomaissa ja Ranskassa.
- (4) Useissa komission ja asianomaisten viranomaisten välisissä keskusteluissa tuotiin esiin, että CHF LIBOR -korosta luopuminen saattaa aiheuttaa merkittäviä häiriöitä ja että on tarpeen ehkäistä CHF LIBOR -korkoon sidottujen sopimusten keskeytymistä, jotta häiriötä ei syntyisi. Komissio otti asianmukaisesti huomioon esitetyt tosiseikat arvioidakseen, täyttyvätkö asetuksen (EU) 2016/1011 23 b artiklassa säädetyt edellytykset ja todetakseen, onko komission ryhdyttävä toimiin.

⁽¹⁾ EUVL L 171, 29.6.2016, s. 1.

- (5) Puolan keskuspankin vuoden 2021 rahoitusvakausraportissa (*) mainitaan, että vuoden 2020 lopussa yli 410 000 kotitaloudella Puolassa oli CHF LIBOR -korkoon sidottuja kiinnelainoja, jotka perustuivat CHF LIBOR -koron eripuituisiin erääntymisaikoihin. Tämä on noin 20 prosenttia Puolan kiinnelainasalkusta, joka kyseisten viranomaisten esittämien muiden tietojen mukaan on arvoltaan yhteensä noin 100 miljardia Puolan zlotya (noin 22 miljardia euroa). Suurin osa näistä kiinnelainoista on pitkäaikaisia, ja ne erääntyvät vuoden 2030 jälkeen. Raportissa nostetaan esiin CHF LIBOR -korosta luopumiseen liittyvät riskit ja tarve varmistaa Sveitsin frangin määraisten asuntolainasopimusten jatkuvuus, jotta vältetään tällaisten riskien toteutuminen. Raportissa korostetaan, että varajärjestelyjen ja CHF LIBOR -vertailuarvon korvaajan nimeämisestä annettujen säädösten puuttuminen voisi uhata tällaisten sopimusten jatkuvuutta ja aiheuttaa näin pankeille taloudellisia tappioita. Puolan valtiovarainministeriö toimitti komissiolle vastaavat tiedot.
- (6) Itävallassa kotitalouksilla oli kesäkuussa 2021 50 000–60 000 kiinnelainaa, joissa viitekorkona on CHF LIBOR; lainojen kokonaismäärä oli 9,6 miljardia euroa eli noin 5,7 prosenttia Itävallan kotitalouksien kokonaisvelasta. Noin 400 itävaltalaisista pankkia käyttää CHF LIBOR -korkoa kiinnelainasalkkujensa viitekorkona. Itävallan keskuspankki ja Itävallan rahoitusmarkkinaviranomainen toimittivat vastaavat tiedot komissiolle lähettämässään kirjeessä.
- (7) Sloveniassa oli 31 päivänä joulukuuta 2020 yli 6 700 CHF LIBOR -korkoon sidottua kulutusluottosopimusta, joiden arvo oli yhteensä yli 300 miljoonaa euroa. Viimeiset näistä erääntyvät vasta vuonna 2043. Lisäksi 15:stä pankista yhdeksän käyttää CHF LIBOR -korkoa viitekorkona. Näissä yhdeksässä pankissa CHF LIBOR -korkoon sidottujen asuntolainojen osuus kaikista asuntolainoista on 6,34 prosenttia, ja CHF LIBOR -korkoon sidottujen kiinnelainojen osuus kaikista kiinnelainoista on 7,13 prosenttia.
- (8) Alankomaissa arvioidaan olevan noin 500 miljoonan euron arvosta CHF LIBOR -korkoon sidottuja vähittäisasiakkaiden kiinnelainoja, joihin ei sisälly varalausekkeita.
- (9) Ranskassa alueellisilla pankeilla on noin 6 400 CHF LIBOR -korkoon sidottua vähittäisasiakkaiden lainasopimusta, jotka erääntyvät vuoden 2021 jälkeen.
- (10) Asetuksessa (EU) 2016/1011 edellytetään, että vertailuarvoja käyttävät laativat vakaat kirjalliset suunnitelmat, joissa kuvataan toimet, joita ne toteuttavat, mikäli vertailuarvo muuttuu olennaisesti tai sen tarjoaminen lakkaa, ja päivittävät näitä suunnitelmia sekä, kun se on mahdollista ja asianmukaista, nimeävät yhden tai useamman vaihtoehtoisen vertailuarvon varakorkokannaksi vertailuarvolle, jota ei enää julkaista. CHF LIBOR -korkoon sidottuja sopimuksia on tehty kauan ennen kuin CHF LIBOR -korosta luopuminen on voinut olla odotettavissa ja ennen kuin asetusta (EU) 2016/1011 alettiin soveltaa. Kyseisissä sopimuksissa ei sen vuoksi ole varajärjestelyjä, joilla varauduttaisiin siihen tapahtumaan, että vertailuarvon hallinnoija ei voi enää julkaista sopimuksessa mainittua korkoa tietyn päivän jälkeen.
- (11) Koska CHF LIBOR -korolle on ollut vaikea määrittää asianmukaista korvaajaa ennen Sveitsin frangille määritettyjä viitekorkoja käsittelevän kansallisen työryhmän, jäljempänä 'Sveitsin kansallinen työryhmä', markkinoille esittämiä selkeitä suosituksia, myöskään asetuksen (EU) 2016/1011 soveltamisen alkamispäivän (1 päivän tammikuuta 2018) jälkeen tehdyt sopimukset eivät sisällä varajärjestelyjä eivätkä soveltuvia varajärjestelyjä.
- (12) Jollei CHF LIBOR -korkoon sidottuja sopimuksia siirretä sille nimetyn korvaajan piiriin, useissa jäsenvaltioissa on vakava sopimusten merkityksettömiksi muuttumisen riski. Tällaista korvaajaa nimettäessä olisi sen vuoksi varmistettava, että lievennetään tällaista riskiä, jonka toteutuminen voisi häiritä merkittävästi unionin rahoitusmarkkinoiden toimintaa.
- (13) Yhdistyneen kuningaskunnan FCA ilmoitti 5 päivänä maaliskuuta 2021, että tulevaisuudessa CHF LIBOR menettää edustavuutensa ja siitä luovutaan kaikkien erääntymisaikojen osalta. Tällainen lausunto on komissiolle merkki käyttää asetuksen (EU) 2016/1011 23 b artiklan 8 kohdan mukaista toimivaltaansa nimetä CHF LIBOR -koron lakisäätäinen korvaaja.

(*) Narodowy Bank Polski (Puolan keskuspankki), rahoitusvakausraportti, kesäkuu 2021
<https://www.nbp.pl/en/systemfinansowy/fsr202106.pdf?v=2>

- (14) Komission järjestämässä julkisessa kuulemisessa vahvistettiin, että tietyille erääntymisajajille määritetyillä CHF LIBOR -koroilla, erityisesti yhden, kolmen, kuuden ja 12 kuukauden koroilla, on tärkeä asema kiinnelainasopimuksissa. Ellei CHF LIBOR -korkoon sidotuille kiinnelainasopimuksille olisi selkeää ja yksiselitteistä korvaavaa korkoa, seurauksena olisi oikeudellista epävarmuutta, joka voisi johtaa oikeudenkäynteihin ja sopimusten muuttumiseen merkityksettömiksi. Sen vuoksi on aiheellista, että komissio nimeää CHF LIBOR -korolle kyseisten neljän erääntymisajan osalta lakisääteisen korvaajan, jota on käytettävä kaikissa sopimuksissa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/65/EU⁽³⁾ määritellyissä rahoitusvälineissä, esimerkiksi säästötilaissa, kiinnelainoissa ja luotoissa, mukaan lukien kulutusluottosopimukset ja pienyrityslainat, joihin sovelletaan jonkin jäsenvaltion lainsäädäntöä ja joissa ei ole varajärjestelyä tai soveltuvia varajärjestelyjä.
- (15) Sveitsin kansallinen työryhmä suositteli vuonna 2017 CHF LIBOR -koron korvaavaksi koroksi SIX Swiss Exchange Financial Information AG:n (SIX) hallinnoimaa Sveitsin keskimääräistä yliyönkorkoa (Swiss Average Rate Overnight, jäljempänä 'SARON-korko')⁽⁴⁾. Sveitsin kansallisen työryhmän todettua, että SARON-koron perusteella ei ollut mahdollista määrittää tulevaisuuteen suuntautuvaa korkoa, se suositteli syyskuussa 2020, että käteistuotteissa CHF LIBOR -korkoon tehtyjen viittausten osalta varakoron perustana käytettäisiin yhdistettyä SARON-korkoa (compounded SARON). Sen vuoksi vanhoissa käteissopimuksissa CHF LIBOR -koron asianomaisten erääntymisaikojen osalta nimetyt korvaajat olisi laskettava yhdistettynä SARON-korkona.
- (16) Komission järjestämän julkisen kuulemisen tuloksista on käynyt ilmi, että lakisääteisen korvaajan nimeäminen CHF LIBOR -korolle kaikkien erääntymisaikojen osalta Sveitsin kansallisen työryhmän suositusten mukaisesti saa kannatusta, ja sitä ovat puoltaneet myös niiden jäsenvaltioiden viranomaiset, joita asia eniten koskee. CHF LIBOR on tulevaisuuteen suuntautuva korko, jonka yhteydessä asiakas tietää etukäteen tulevalla ajanjaksolla erääntyvän koron määrän, mutta yhdistetty SARON on taaksepäin suuntautuva korko. Tämä tarkoittaa sitä, että tietyn ajanjakson korko selviää vasta kyseisen ajanjakson lopussa. Koron käytön helpottamiseksi korkokauden alussa mahdollinen ratkaisu on koron määrittäminen korkokautta edeltävän havainnointijakson perusteella. Sveitsin kansallinen työryhmä suositteli 29 päivänä syyskuuta 2020, että tapauksissa, joissa korkokulujen on oltava tiedossa korkokauden alussa, käytetään yhdistettyä SARON-korkoa last reset -menetelmän mukaisesti. Tällaista menetelmää sovellettaessa tulevan kauden korko määritetään käyttämällä perustana todettua yhdistettyä korkoa kyseisen korkokauden pituiselta aikaisemmalta ajanjaksolta.
- (17) Sveitsin kansallisen työryhmän 1 päivänä helmikuuta 2021 antaman suosituksen mukaan käyttäjien olisi otettava käyttöön yhden kuukauden CHF LIBOR -koron korvaavana korkona yhden kuukauden yhdistetty SARON-korko ja kolmen kuukauden CHF LIBOR -koron korvaavana korkona kolmen kuukauden yhdistetty SARON-korko, jotka määritetään last reset -menetelmän mukaisesti, eli yhdistetty SARON-korko lasketaan korkokautta välittömästi edeltävän yhden kuukauden tai kolmen kuukauden jakson perusteella.
- (18) Euromääräisten rahamarkkinoiden riskittömiä korkoja käsittelevä työryhmä totesi 11 päivänä toukokuuta 2021 antamassaan suosituksessa, että last reset -menetelmän käyttö kolmea kuukautta pidempien ajanjaksojen osalta saattaa aiheuttaa kirjanpito- ja suojautumishaasteita, jotka johtuvat IBOR-koron (tulevaisuuteen suuntautuva korko) ja SARON-koron (taaksepäin suuntautuva korko) välisistä rakenteellisista eroista, jotka ovat erityisen voimakkaita pitkien erääntymisaikojen tapauksessa. Sveitsin kansallinen työryhmä suositteli 1 päivänä heinäkuuta 2021, että vaihtoehtoisena menetelmänä käytettäisiin last recent -menetelmää yhden kuukauden havainnointijakson perusteella. Tällaista menetelmää sovellettaessa tulevan kauden korko määritetään käyttämällä perustana todettua yhdistettyä korkoa kyseistä korkokautta lyhyemmältä aikaisemmalta ajanjaksolta. Ottaen huomioon euromääräisten rahamarkkinoiden riskittömiä korkoja käsittelevän työryhmän suositukset ja jotta kunkin erääntymisajan osalta voitaisiin pysytellä mahdollisimman lähellä alkuperäistä viitejaksoa, kolmen kuukauden erääntymisajalle ja sitä pidemmille erääntymisajajalle määritetyn CHF LIBOR -koron osalta pidettiin asianmukaisempana kolmen kuukauden yhdistettyä SARON-korkoa kuin yhden kuukauden yhdistettyä SARON-korkoa. Sen vuoksi katsotaan aiheelliseksi käyttää yhden kuukauden yhdistettyä SARON-korkoa yhden kuukauden CHF LIBOR -koron korvaavana korkona ja kolmen kuukauden yhdistettyä SARON-korkoa kolmen kuukauden CHF LIBOR -koron korvaavana korkona sekä käyttää kolmen kuukauden yhdistettyä SARON-korkoa myös kuuden ja 12 kuukauden CHF LIBOR -koron korvaavana korkona.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁽⁴⁾ SARON-korko julkaistaan sen hallinnoijan verkkosivustolla osoitteessa https://www.six-group.com/exchanges/indices/data_centre/swiss_reference_rates/compound_rates_en.html

- (19) CHF LIBOR -koron ja yhdistetyn SARON-koron arvot poikkeavat toisistaan. Jotta tämä ero voitaisiin ottaa huomioon ja koron korvaamisen taloudelliset vaikutukset minimoida, yhdistettyyn SARON-korkoon olisi lisättävä kiinteä korkoeron oikaisu kunkin sen korvaaman CHF LIBOR -koron erääntymisajan osalta.
- (20) Komission järjestämän julkisen kuulemisen perusteella on vahvistunut, että kiinteä korkoeron oikaisu on asianmukaista laskea Sveitsin frangille määritetyn LIBOR-koron ja asianomaisen yhdistetyn SARON-koron välisen aiemman mediaanieron perusteella viiden vuoden ajanjaksolta, joka päättyy 5 päivänä maaliskuuta 2021.
- (21) Sen vuoksi on aiheellista, että korot, jotka komissio nimeää korvaamaan asianomaisille erääntymisajoille määritettyjä CHF LIBOR -korkoja, vastaavat yhdistettyä SARON-korkoa, johon on lisätty asianomainen korkoeron oikaisu, joka julkaistaan yhdistetyn SARON-koron kunkin asianomaisen erääntymisajan (yksi kuukausi, kolme kuukautta, kuusi kuukautta ja 12 kuukautta) osalta.
- (22) CHF LIBOR -koron korvaajalla korvataan asetuksen (EU) 2016/1011 23 b artiklan 3 kohdan mukaan lain nojalla kaikki viittaukset kyseiseen vertailuarvoon missä tahansa sopimuksessa ja direktiivissä 2014/65/EU määritellyssä rahoitusvälineessä, joissa ei ole varajärjestelyjä tai soveltuvia varajärjestelyjä. Korvaaminen ei sen vuoksi vaikuta sopimukseen, jotka on neuvoteltu uudelleen CHF LIBOR -korosta luopumisen vuoksi, kuten asetuksen (EU) 2016/1011 23 b artiklan 11 kohdassa säädetään.
- (23) Koska LIBOR-korkoa ei enää julkaista 1 päivästä tammikuuta 2022, nimettyjen korkojen olisi korvattava viittaukset CHF LIBOR -korkoon kyseisestä päivästä alkaen.
- (24) Tätä asetusta koskevia näkemyksiään ovat esittäneet Yhdistyneen kuningaskunnan FCA, CHF LIBOR -koron hallinnoijan valvojana, Sveitsin keskuspankki, Sveitsin kansallisen työryhmän sihteeristön ominaisuudessa, ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA).
- (25) Tässä asetuksessa vahvistetut toimenpiteet ovat Euroopan arvopaperikomitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

CHF LIBOR -koron korvaaminen

1. Sopimuksissa ja direktiivissä 2014/65/EU määritellyissä rahoitusvälineissä, joissa viitataan CHF LIBOR -korkoon, CHF LIBOR -koron korvaaviksi koroiksi nimetään seuraavat korot:
- yhden kuukauden CHF LIBOR korvataan korkokautta edeltävän yhden kuukauden jaksolla todetulla yhden kuukauden yhdistetyllä SARON-korolla;
 - kolmen kuukauden CHF LIBOR korvataan korkokautta edeltävän kolmen kuukauden jaksolla todetulla kolmen kuukauden yhdistetyllä SARON-korolla;
 - kuuden kuukauden CHF LIBOR korvataan korkokautta edeltävän kolmen kuukauden jaksolla todetulla kolmen kuukauden yhdistetyllä SARON-korolla;
 - 12 kuukauden CHF LIBOR korvataan korkokautta edeltävän kolmen kuukauden jaksolla todetulla kolmen kuukauden yhdistetyllä SARON-korolla.
2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla nimettyihin korvaaviin korkoihin on lisättävä kiinteä korkoeron oikaisu. Kyseisen kiinteän korkoeron oikaisun on vastattava kunkin asianomaisen erääntymisajan osalta julkaistua korkoeroa, joka on laskettu 5 päivänä maaliskuuta 2021 asianomaisen CHF LIBOR -koron ja kulloisenkin yhdistetyn SARON-koron välisen aiemman mediaanieron perusteella viiden vuoden ajalta kunkin erääntymisajan osalta.

3. CHF LIBOR -koron korvaavat korot on nimettävä seuraavan taulukon mukaisesti:

LIBOR	ERÄÄNTY- MISAIKA	Korvaava korko	Korkoeron oikaisu (prosentteina)
CHF	1 kk	1 kuukauden yhdistetty SARON (SAR1MC) ISIN CH0477123886	-0,0571
CHF	3 kk	3 kuukauden yhdistetty SARON (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,0031
CHF	6 kk	3 kuukauden yhdistetty SARON (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,0741
CHF	12 kk	3 kuukauden yhdistetty SARON (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,2048

2 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2022.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 14 päivänä lokakuuta 2021.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN